

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Programma Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGA-PBO / 13102837

Datum 11 juni 2013
Betreft Beantwoording vragen over toekomst Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (PBO)
gesteld in SO

Geachte Voorzitter,

In deze brief geven wij, mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, antwoord op de vragen die door uw Kamer zijn gesteld over de opheffing van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (PBO), mede naar aanleiding van onze voortgangsbrief over dit onderwerp (Kamerstukken II, 2013/14, 32 615, nr. 8).

Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie onderschrijven de benodigde zorgvuldigheid en snelheid en vragen hoe de continuïteit van de uitvoering geborgd wordt, export behouden blijft en innovaties worden voortgezet tijdens het afbouwproces.

De uitvoering van taken, en daarmee het borgen van de export, moet tijdens de afbouw en overdracht blijven plaatsvinden. Daarom wordt nu bezien hoe publieke taken in de toekomst, onder verantwoordelijkheid van de ministers van Economische Zaken (EZ) of Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), uitgevoerd gaan worden en worden de juridische, organisatorische, personele en financiële voorzieningen getroffen voordat de taken daadwerkelijk worden overgenomen. In de tussentijd blijven de productschappen de taken onveranderd uitvoeren.

De productschapstaken op het gebied van onderzoek en innovatie betreffen het private deel van publiek-private samenwerkingsverbanden (PPS) die met name onder de topsectoren worden uitgevoerd. Tot op het moment van formele opheffing kunnen de productschappen taken op het gebied onderzoek en innovatie blijven uitvoeren, in de tussentijd werkt het bedrijfsleven onder andere aan een alternatief voor de collectieve private financiering. Hierbij wordt gedacht aan de producenten- en brancheorganisatie zoals die onder het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) worden genoemd. Het publieke aandeel in de publiek-private samenwerkingsverbanden blijft beschikbaar voor matching met private middelen.

Voor het bepalen van de publieke taken is uitgegaan van de criteria die Commissie Jorritsma hiervoor hanteert. Het gaat om taken met een algemeen, maatschappelijk belang en waarvoor de rol overheid onmisbaar is. Op hoofdlijnen betekent dit dat, naast de medebewindstaken, de taken op het gebied van dier- en plantgezondheid, dierenwelzijn, voedselveiligheid en gezondheid als publieke taak zijn aangemerkt. Medebewindstaken zijn taken die door

productschappen worden uitgevoerd in opdracht van de minister van EZ of de minister van VWS en waarvoor een wettelijke (EU-)verplichting bestaat. Het medebewind wordt ingetrokken waarmee de uitvoering bij EZ komt te liggen. Deze taken zullen zoveel mogelijk ongewijzigd worden overgenomen. Gezien het economisch belang van de agrarische export worden ook taken overgenomen die bijdragen aan een hoger plant- en diergezondheidsniveau en daarmee export mogelijk maken.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom het noodzakelijk is dat welzijnsregelgeving onder publieke taken moet worden geschaard.

Bij publieke taken is er sprake van algemeen en maatschappelijk belang en is de regelgevende bevoegdheid van de overheid nodig. De sector heeft er destijds zelf voor gekozen om deze welzijnsnormen in regelgeving (van het productschap) vast te leggen. Passend binnen de criteria van Jorritsma wordt deze regelgeving dus overgenomen.

De leden van de VVD-fractie vragen naar de taken die voor de goede uitoefening van de publieke taak worden overgenomen, hoewel deze niet onder de publieke taken vallen. Hierbij gaat het in de eerste plaats om de uitvoering van activiteiten op het gebied van de levering van boerderijmelk (gewichtsbepaling en het transporteren en bewaren van monsters), op het gebied van slachting en weging van vee en vlees en met betrekking tot monitoring van dierziekten. De gegevens die uit deze activiteiten voortkomen zijn noodzakelijk voor het kunnen uitvoeren van de regeling superheffing, de verplichte informatieverstrekking aan de EU of de exportcertificering. In de eerste twee gevallen betreft het dus medebewindstaken op basis van een Europese verplichting.

De VVD-fractie vraagt of de minister een indicatie kan geven van de wijze waarop de medefinanciering van het Diergezondheidsfonds vorm wordt gegeven.

In onze brief van 1 mei jl. geven wij aan dat het noodzakelijk is dat de afspraken, onder andere over medefinanciering door het bedrijfsleven, worden voortgezet. In de loop van 2013 wordt in samenwerking met het bedrijfsleven een alternatieve invulling van de afspraken over medefinanciering door het bedrijfsleven uitgewerkt. Onze inzet voor de toekomst is dat het Diergezondheidsfonds (DGF) behouden blijft voor uitgaven voor de bewaking en bestrijding van besmettelijke dierziekten en dat de bijdrage van de sector aan dit fonds wordt gecontinueerd.

De leden van de VVD-fractie vragen of de zogenaamde bedrijfsgebonden dierziekten worden overgenomen door het ministerie van EZ of worden belegd bij de private kwaliteitssystemen. In afstemming met de sector is een aantal onderwerpen aangewezen waar de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en sector moet worden herijkt, waaronder diergezondheid. Uitgangspunt daarbij blijft dat het bedrijfsleven haar verantwoordelijkheid kan blijven nemen met betrekking tot bedrijfsgebonden dierziekten. De wijze waarop dit vormgegeven kan worden, wordt in overleg met de sector bezien.

Met betrekking tot het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, vraagt de VVD-fractie welke mogelijkheden dat biedt nu de productschappen ophouden te bestaan en wat de voor- en nadelen van deze opties zijn.

Om te beginnen willen wij er op wijzen dat de onderhandelingen over het voorstel van de Europese Commissie voor een nieuwe integrale Gemeenschappelijke Marktordening voor

landbouwproducten, dat in deze mogelijkheden voorziet, nog gaande zijn. In deze voorstellen zijn in ieder geval de volgende punten voorzien.

Voor vrijwel alle landbouwproducten kunnen producenten- en brancheorganisaties worden opgericht. Zowel producentenorganisaties als brancheorganisaties kunnen, onder bepaalde voorwaarden, erkenning aanvragen. Daarbij moet het gaan om organisaties die zijn opgericht op eigen initiatief van de producenten of vertegenwoordigers van bij handel en verwerking betrokken beroepsgroepen en die specifieke doelstellingen nastreven. Organisaties die een meerderheid van productie van, handel in of verwerking van een product in een sector vertegenwoordigen kunnen bij de nationale overheid een verzoek indienen om bepaalde afspraken of besluiten tijdelijk algemeen verbindend te laten verklaren. Wij kunnen ons voorstellen dat een algemeen verbindendverklaring in een aantal gevallen belangrijk is. Zo heeft Nederland verzocht aan de doelen waarvoor algemeen verbindendverklaring kan worden aangevraagd de onderwerpen diergezondheid, plantgezondheid en voedselveiligheid toe te voegen. Op die manier kunnen er bijvoorbeeld door deze organisaties gezamenlijk maatregelen genomen worden op het gebied van diergezondheid, plantgezondheid en voedselveiligheid. Dat is belangrijk om de dier- en plantgezondheidsstatus, in het licht van onder andere de export, te borgen voor zover dat de verantwoordelijkheid van de sector zelf betreft. Het gaat dan bijvoorbeeld om regels op het gebied van preventie en monitoring van dierziekten en de financiering daarvan.

Voorts biedt het voorstel de lidstaten de mogelijkheid om te bepalen dat óók de niet bij de producentenorganisatie of brancheorganisatie aangesloten marktdeelnemers die voordeel hebben bij de activiteiten van erkende producentenorganisaties en brancheorganisaties, de door de leden betaalde financiële bijdrage (of een gedeelte daarvan) aan de brancheorganisatie moeten betalen. Hieraan wordt wel de voorwaarde gesteld dat de voorwaarden tijdelijk algemeen verbindend verklaard zijn en de activiteiten waarvoor de bijdrage verplicht wordt gesteld van algemeen economisch belang moeten zijn voor de betrokken marktdeelnemers. Bovendien mag de verplichte financiële bijdrage alleen worden gebruikt voor de financiering van de rechtstreeks uit die activiteiten voortvloeiende kosten.

De leden van de VVD-fractie vragen welke alternatieve financieringsmogelijkheden voor de publiek-private samenwerkingsverbanden in het kader van de innovatiecontracten in de topsectoren zijn opgestart en worden onderzocht.

Het wegvallen van de private bijdrage van de productschappen kan een groot effect hebben op de topsectoren Agri & Food en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen. De productschappen zijn de voornaamste private financiers voor publiek-private samenwerkingen (PPS-en) in de agrarische topsectoren. Dit geldt met name voor onderdelen agro en tuinbouw, in welke sectoren veel van de PPS-en zijn gericht op duurzame, veilige en meer marktgerichte productieketens. De private financiering moet nu anders worden georganiseerd. De sector is nog bezig zich een beeld te vormen, wat dit precies betekent voor de verschillende PPS-en. Het is aan de sector zelf om een alternatief voor de huidige onderzoeksfinanciering via de productschappen te ontwikkelen. Vooralsnog lijkt de sector te kiezen voor de hiervoor beschreven mogelijkheid die wordt geboden in het GLB (branche- en producentenorganisaties en algemeen verbindendverklaring).

De VVD-fractie vraagt, in aansluiting op de vorige vraag, naar de relatie met het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) en in het bijzonder ingaan op de werking en het functioneren van de producentenorganisaties binnen de visserijsector.

Evenals het GLB geeft ook het GVB producenten de mogelijkheid om producentenorganisaties in te stellen. Het herziene GVB bevat een set van doelen die de producentenorganisaties moeten nastreven en welke maatregelen zij daarvoor mogen gebruiken. Naast de op de markt gerichte doelstellingen – zoals verbetering van de voorwaarden waaronder producten op de markt gebracht worden, verbetering van winstgevendheid van ondernemers en stabilisering van de markten – kunnen de producentenorganisaties zich ook gaan richten op bevordering van duurzame visserijactiviteiten. De maatregelen deze organisaties mogen inzetten zijn onder meer collectieve planning en management van de visactiviteiten van hun leden, het managen van tijdelijke opslag voor visserijproducten, het aanpassen van de productie aan marktvereisten, kanalisatie van het aanbod en de marketing van de producten van hun leden en het beheersen en het nemen van maatregelen voor de naleving van de regels van de producentenorganisatie.

De leden van de VVD-fractie vragen naar een indicatie per product- en bedrijfschap van de hoogte van de kosten die gemoeid zijn met de opheffing. Tevens wil de VVD weten of de schappen in staat zijn deze kosten binnen de eigen reserves op te vangen. Op dit moment is nog niet aan te geven hoe hoog de kosten van opheffing voor de verschillende schappen zijn. De schappen zullen binnenkort gevraagd worden met een opheffingsbegroting inclusief een afbouw-/ opheffingsplan te komen waarin alle financiële gevolgen van de opheffing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Tot slot zijn de VVD-fractieleden benieuwd naar de lastenverlichting voor het bedrijfsleven als gevolg van de opheffing van de PBO. Zij vragen een overzicht te geven. De totale lastenverlichting voor het bedrijfsleven bedraagt € 220 mln (€ 31 mln voor de publieke taken en € 189 mln voor de overige taken). Deze cijfers zijn gebaseerd op de inventarisatie van het EIM 'De PBO in 2010' (als bijlage toegevoegd aan Kamerstukken II 2011/12, 32 615, nr. 3). Op pagina 9 van het EIM-rapport is aangegeven hoe de financiële lasten per taak zijn onderverdeeld. Ook wordt in dit rapport ingegaan op de uitgaven per schap aan deze taken.

Vragen van de PvdA-fractie

De PvdA-fractie vraagt hoe de waardevolle elementen van de productschappen worden behouden en hoe de minister gaat voorkomen dat informatie en activiteiten wegvallen die voor de uitvoering cruciaal zijn.

Dit heeft wat ons betreft in eerste instantie betrekking op de taken die als publieke taken worden aangemerkt. Zoals aangegeven in het regeerakkoord en in onze brief van 1 mei jl. worden deze taken door de Rijksoverheid overgenomen. Waar nodig en mogelijk wordt regelgeving aangepast. De wijze waarop taken nu worden uitgevoerd wordt zoveel mogelijk onveranderd voortgezet, mits dit past binnen de ministeriële verantwoordelijkheid en de afgesproken rijkskaders met betrekking tot bijvoorbeeld administratieve lasten, aanbesteding etc.

Naast de publieke taken worden activiteiten die noodzakelijk zijn voor het goed kunnen uitvoeren van de publieke taak, zoals aangegeven in de beantwoording van de vragen van de VVD-fractie, eveneens overgenomen.

Private taken zijn een primaire verantwoordelijkheid van de sector. Wij zien verschillende initiatieven om private taken door andere organisaties en op vrijwillige basis over te nemen. Zo zijn wij met de sector in gesprek over de private bijdrage aan onderzoek en innovatie, diergezondheid (DGF) en plantgezondheid.

De leden van de PvdA-fractie willen duidelijkheid over de taken die niet overgenomen worden en de consequenties daarvan voor de Nederlandse economie.

Private taken, die niet overgenomen worden, hebben betrekking op onder andere promotie en voorlichting, kwaliteit, energie en duurzaamheid, markt en prijsinformatie (voor zover niet EU-verplicht). Het niet overnemen van deze taken heeft geen direct effect op de Nederlandse economie. Zoals aangegeven, wordt de export geborgd. De gevolgen voor de consument zijn beperkt. Wij gaan er van uit dat belangrijke vrijwillige kwaliteitssystemen, zoals het Beter Leven-Kenmerk, worden voortgezet. Dit is echter aan het bedrijfsleven.

De leden van de PvdA-fractie vragen naar de maatschappelijke kosten van het opheffen van het stelsel en of een volledige kosten-batenanalyse van het opheffen van het stelsel kan worden verschaft.

De maatschappelijke kosten betreffen de kosten die door de overheid gemaakt worden om de publieke taken inzake voedselveiligheid, plant- en diergezondheid en dierenwelzijn voort te zetten. Hiermee is een bedrag gemoeid van jaarlijks €31 mln. Op dit moment is het niet mogelijk om een volledige kosten-batenanalyse te verschaffen. Grofweg zijn de baten € 220 mln lastenverlichting en de kosten € 31 mln uitvoering door de overheid en overgangskosten. Overgangskosten zijn eenmalig en baten en kosten zijn jaarlijks.

De leden van PvdA-fractie vragen naar de invulling van het medebewind en hoe dit in praktijk vorm krijgt.

Wij verwijzen hiervoor naar onze reactie op de vraag van de VVD-fractie.

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de specifieke kennis over en voor de ambachtseconomie wordt gebundeld en geborgd en naar de gevolgen van de opheffing van het Hoofdbedrijfschap Ambachten (HBA). Ook vragen deze leden naar de planning van het advies van de Sociaal-Economische Raad (SER) over de ambachtseconomie en de bijbehorende vervolgstappen.

Conform de afspraken in het Regeerakkoord zullen de publieke taken die binnen de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie worden uitgevoerd, worden overgedragen naar de Rijksoverheid. Ondernemers kunnen er zelf voor kiezen de overige, niet-publieke taken voor eigen rekening uit te voeren, bijvoorbeeld binnen een branche- of producentenorganisatie. Momenteel wordt in de sectoren bezien of na opheffing van het HBA taken door de sectoren moeten worden opgepakt. Ook de SER buigt zich over de gevolgen van de opheffing van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. In haar advies zal de SER specifiek aandacht besteden aan de diverse ontwikkelingen waarmee ambachtelijke branches te maken hebben, waaronder de opheffing PBO, en de wijze waarop het ambachtelijke onderwijsveld wordt bijgehouden en hoe vernieuwing vorm moet krijgen zodat opleiding en scholing van vakmensen ook voor de toekomst gewaarborgd wordt. Het is onze verwachting dat het advies van de SER in de zomer zal zijn afgerond. Op basis hiervan kunnen eventuele vervolgstappen worden bepaald.

In het verlengde hiervan wordt gevraagd naar de maatschappelijke kosten die verbonden zijn aan het opheffen van het HBA en of een nauwkeurige kosten-batenanalyse kan worden verschaft.

Wij beschikken niet over een kosten-batenanalyse voor de opheffing van het HBA.

De leden van de PvdA-fractie vragen naar de mogelijke gevolgen van de opheffing, zowel financieel als maatschappelijk, voor plant- en diergezondheid, waar in de toekomst de middelen vandaan komen voor het Dier- en Plantgezondheidsfonds en over hoeveel middelen het gaat.

De middelen ter financiering van de uitgaven uit het DGF zijn afkomstig van het Rijk, de EU en het bedrijfsleven. Onze inzet voor de toekomst is dat het DGF behouden blijft voor uitgaven voor de bewaking en bestrijding van besmettelijke dierziekten en de bijdrage van de sector en EU aan dit fonds worden gecontinueerd. Zie verder ons antwoord op de vraag van de VVD-fractie op dit punt.

De leden van PvdA-fractie vragen naar de omvang van de lastenvermindering en willen weten welk deel daarvan het gevolg is van het verminderen van uitgaven en welk deel het gevolg is van verschuiving van lasten van het bedrijfsleven naar de belastingbetaler.

De lastenverlichting bedraagt € 220 mln voor het bedrijfsleven. Voor de taken die verschuiven van de productschappen (nu betaald door het bedrijfsleven) naar de overheid is een bedrag van € 31 mln gereserveerd. Het gaat om de publieke taken zoals genoemd in de bijlage bij de voortgangsbrief van 1 mei jl., met uitzondering van medebewindtaken GLB en GVB. Deze worden ook thans al door de Rijksoverheid uit de algemene middelen gefinancierd.

Daarnaast vragen de leden van de PvdA-fractie welke taken nog wel in rekening worden gebracht bij de ondernemers en of daarbij onderscheid gemaakt wordt naar sector en/of branche en of de overheid voornemens is kosten van publieke taak alsnog bij ondernemers in rekening te brengen, zoals bijvoorbeeld voedselveiligheidscontroles via retributies.

Op dit wordt gezien of het mogelijk en wenselijk is om bestaande retributies voort te zetten als de deze publieke taken worden uitgevoerd door de overheid en of dit wenselijk is. Daarnaast wordt onderzocht hoe de private bijdragen aan het DGF, en eventueel een plantgezondheidsfonds, vormgegeven kan worden.

De leden van de PvdA-fractie stellen dat ondernemers ervoor kunnen kiezen de private taken, zoals voorlichting, promotie en belangenbehartiging op eigen kosten uit te voeren, bijvoorbeeld in een branche- of producentenorganisatie. Zij vragen of de kosten, die werden opgebracht door het bedrijfsleven voor de publieke taken, voor rekening van de belastingbetaler komen.

Dit is niet het geval, deze kosten zijn voor de ondernemers.

De PvdA-fractie vraagt ook naar de wijze waarop de bestrijding van crisis in de toekomst gaat plaatsvinden.

Crisisbestrijding is een belangrijke taak voor zowel de overheid als het bedrijfsleven. Dit moet geborgd blijven. Om deze reden is een aparte werkgroep opgericht om de productschapstaken op het gebied van crisisbestrijding in kaart te brengen. Voorkomen moet worden dat de opheffing van productschappen leidt tot extra risico's. De eerste conclusie is echter dat de productschappen op het gebied van crisisbestrijding vanuit de overheid veelal

geen formele, uitvoerende taak hebben (in de EZ-crisisdraaiboeken). De relevantie van productschappen ligt met name bij de intermediaire, informatieve rol tussen overheid en bedrijfsleven (communicatie) en de gegevensvoorziening. Er wordt nu in beeld gebracht welke rol en informatie in geval van crisis relevant is.

De PvdA-fractie vraagt hoe vanaf 2014 kan worden voorzien in de cofinanciering van promotieprogramma's waar de Europese Unie (EU) aan bijdraagt en die nu wordt opgebracht via de Productschappen. In het verlengde hiervan wordt gevraagd hoe de onderzoeksgelden voor financiering van de topsectoren kan worden veiliggesteld.

Promotie is een taak voor het bedrijfsleven, het bedrijfsleven heeft dit ook altijd zelf gefinancierd. Ook in de toekomst blijft het mogelijk dat private partijen de cofinanciering voor de promotieregeling voor hun rekening nemen. Het is aan het bedrijfsleven zelf om collectieve financiering bij elkaar te brengen als de productschappen zijn opgeheven. Met betrekking tot de financiering van onderzoek verwijzen wij naar onze reactie op de vraag van de VVD met betrekking tot de alternatieve financiering.

Het Productschap Vee, Vlees en Eieren (PVE) in de in 2011 bijna 13 miljoen euro aan heffingen en retributies. De leden van de PvdA-fractie willen weten welk deel hiervan was bedoeld voor publieke taken en hoe de kosten in de toekomst bij de betreffende agrarische ondernemers wordt neergelegd.

De Productschappen Vee, Vlees en Eieren vormen het gemeenschappelijk secretariaat voor het Productschap Vee en Vlees (PVV) en het Productschap Pluimvee en Eieren. Beide schappen stellen een eigen begroting op en stellen eigen heffingsbedragen vast. Voor beide schappen geldt dat de heffingsopbrengsten in 2011 rond de 13 miljoen waren. Naar schatting rond 62% van de uitgaven van het PVV en rond 59% van de uitgaven van het PVE zijn verbonden aan publieke taken. Dit is inclusief de bijdrage aan het DGF: in het geval van het PVV zo'n €1,6 miljoen en in het geval van het PVE zo'n €1,3 miljoen.

In de toekomst worden deze taken gefinancierd uit de €31 mln. Voor wat betreft het DGF wordt nog onderzocht hoe medefinanciering door het bedrijfsleven in de toekomst kan worden vormgegeven.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de gevolgen zijn als straks geen tuchtrecht meer kan worden ingezet en welke alternatieven voor handhaving beschikbaar zijn.

Het merendeel van de wetsstelsels waarin de productschapsregelgeving zal worden ingepast, maakt geen gebruik van tuchtrecht. In de regel maken de bestaande wetsstelsels gebruik van bestuursrechtelijke of strafrechtelijke handhaving, of een combinatie van beide. Bij het overnemen van de productschapsregelgeving wordt bezien of kan worden aangesloten bij deze bestaande handavingsregimes en wat de gevolgen daarvan zijn voor de ambtelijke organisatie en de bedrijven.

Door de PvdA-fractie is gevraagd naar de haalbaarheid van 1 januari, mede vanuit de gewenste duidelijkheid voor de medewerkers, en naar het aantal fte's dat er op de verschillende ministeries bijkomt en hoe deze medewerkers zich, in geval van reorganisatie en taakstelling, verhouden tot de rijksambtenaren.

Momenteel wordt in afstemming met de productschappen en sectorpartijen bezien hoe publieke taken binnen de Rijksoverheid worden belegd: hoe worden taken uitgevoerd, bij

welke organisatie worden ze belegd, welke regelgeving is noodzakelijk, hoe worden taken in de toekomst gefinancierd en respectievelijk welke en hoeveel mensen worden overgenomen. Parallel wordt gewerkt aan de voorwaarden waaronder medewerkers van de productschappen kunnen worden overgenomen in de Rijksdienst, ook met het oog op lopende reorganisaties. Hierover zal ook overleg plaatsvinden met de bonden en medezeggenschap. Wij verwachten medio juli een concreet beeld te hebben van het aantal fte's dat met de over te nemen taken van de productschappen meekomen en onder welke voorwaarden, de organisatie waar zij terecht komen (waar taken worden belegd) en per wanneer dit formeel geëffectueerd kan worden.

Met betrekking tot het moment van overgang lijkt het haalbaar om in ieder geval de medebewindstaken in het kader van GLB en GVB per 1 januari 2014 formeel over te nemen.

Met betrekking tot de kosten van opheffing vragen de leden van de PvdA-fractie naar de maximale kosten van het 'Sociale Plan' en of een overzicht gegeven kan worden per schap van de opheffingskosten. Is de eerder genoemde 31 miljoen euro nog steeds beschikbaar en waartoe wordt dit ingezet en is dat bedrag voldoende, zo vragen deze leden.

Op dit moment is nog niet aan te geven wat de maximale kosten van het 'Sociale Plan' voor alle productschappen zijn. De schappen zullen binnenkort gevraagd worden met een opheffingsbegroting inclusief afbouw-/opheffingsplan te komen waarin alle financiële gevolgen van de opheffing inzichtelijk gemaakt moeten worden. Daarin worden ook de maximale kosten van het 'Sociale Plan' meegenomen evenals de opheffingskosten per schap.

De 31 miljoen euro die in het Regeerakkoord is gereserveerd voor de uitvoering van de autonome publieke taken wordt ingezet voor de financiering van de publieke taken die overkomen naar het ministerie. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit bedrag voldoende is ter dekking van de kosten voor deze taken. Daarin zijn ook begrepen de personele kosten van de medewerkers die van de schappen overkomen. Deze vallen dan ook niet onder het hiervoor genoemde Sociaal Plan.

De PvdA vraagt of alle productschappen uit eigen middelen de kosten van opheffing kunnen betalen en wat wordt gedaan als er onvoldoende middelen zijn. De leden van de fractie willen weten welke schappen nog heffingen instellen om deze kosten te dekken, welke opheffingskosten door de sector zelf gedragen worden en welke door de overheid. Daarnaast wordt gevraagd met financiële risico's een vereffenaar rekening moet houden.

Een schap dient ervoor te zorgen dat op het moment van opheffing aan alle verplichtingen is voldaan en dat alle mogelijke toekomstige verplichtingen financieel gedekt zijn. De schappen maken dit inzichtelijk in een opheffingsbegroting met bijbehorend afbouw-/opheffingsplan. Binnenkort worden de schappen gevraagd een opheffingsbegroting op te stellen.

Het schap kan besluiten om een algemene heffing op te leggen om aan (toekomstige) verplichtingen te kunnen voldoen. Het is op dit moment nog niet duidelijk welke schappen hiertoe over zullen gaan.

De kosten die gemoeid zijn met de overdracht van publieke taken en de daarbij behorende medewerkers komen voor rekening van het Ministerie van EZ. De overige kosten van de opheffing komen voor rekening van de schappen.

De financiële risico's waar de vereffenaar rekening mee moet houden zijn voorkomende financiële risico's zoals juridische claims, afwaardering en lagere opbrengst bij verkoop van onroerend goed, beleggingen, langlopende leningen en nog te innen vorderingen. Door het

opstellen van een opheffingsbegroting met een afbouw/opheffingsplan worden deze risico's zoveel mogelijk beperkt.

Zijn er behalve het ministerie of de SER ook nog andere opties denkbaar om op te treden als vereffenaar? Zo ja, welke opties zijn er, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

De wetgever is vrij in de keuze van een vereffenaar. De keuzes die thans worden overwogen betreffen de SER of de minister van Economische Zaken.

Op de vraag van de PvdA-fractie hoe het staat met de vorming van interbranche-organisaties en welke partijen binnen de keten een rol kunnen spelen bij de vorming van brancheorganisaties en of op de Europese regelgeving vooruitgelopen kan worden, verwijzen wij allereerst naar onze reactie op de vraag van de VVD over mogelijkheden die het GLB op dit punt lijkt te gaan bieden.

De onderhandelingen over het nieuwe GLB zijn nog gaande. In de thans voorliggende tekst is aangegeven dat dit vertegenwoordigers moeten zijn van beroepsgroepen die betrokken zijn bij het produceren, verhandelen en/of verwerken van producten van één of meer sectoren. Wij kunnen ons daarin vinden. Het is daarna wel aan de sector om, indien de voorwaarden daartoe geschapen zijn, uiteindelijk zelf het initiatief te nemen. Het staat partijen in de keten vrij om nu al brancheorganisaties dan wel andere samenwerkingsverbanden op te richten. Dit zal echter, omdat de Europese regelgeving nog moet worden vastgesteld, nog geen naar Europees recht erkende organisatie kunnen zijn. Uiteraard dient hierbij de algemene mededingingsregelgeving in acht genomen te worden.

Naar aanleiding van de vraag van de PvdA welke onzekerheden er ontstaan nu de behandeling van de intrekkingwet in de loop van 2014 volgt, vinden wij het van belang om het volgende te benadrukken. Het is niet de bedoeling het stelsel van de publieke bedrijfsorganisatie te vervangen door een stelsel van gelijksoortige voorschriften met daaraan gekoppelde financiële bijdragen van producentenorganisaties en/of brancheorganisaties, die vervolgens algemeen verbindend worden verklaard. Essentie is dat publieke taken (en niet-publieke taken die onmisbaar zijn voor een goede uitoefening van de publieke taak) worden overgenomen door de Rijksoverheid. Ten aanzien van de huidige niet-publieke taken moeten de ondernemers zelf keuzes maken of en hoe deze worden voortgezet. Het is aan de agrarische sector om de mogelijkheden die de nieuwe integrale Gemeenschappelijke Marktordening voor landbouwproducten naar verwachting gaat bieden - ter ondersteuning van sectorbelangen - te benutten. Vanuit een Europees level playing field moet bezien worden of een bepaalde sector mogelijkheden worden gegeven die door producenten/brancheorganisaties in andere lidstaten benut zouden kunnen worden. Daarnaast kan het instrument een bijdrage leveren aan het versterken van marktmacht voor de primaire sector en versterking van hun positie in de verschillende ketens. Dit strookt met de motie Grashoff, Jacobi, Wiegman-van Meppelen Scheppink (Kamerstukken II, 2013/14, 21501-32, nr.443).

De leden van de PvdA-fractie zijn akkoord met de planning, zoals die op de laatste pagina van de brief van 1 mei jl. wordt gepresenteerd. Zij ontvangen graag een financieel overzicht van de minister voor de te maken en reeds gemaakte kosten die met het opheffen van de schappen gemoeid gaan.

Het overzicht met de te maken en reeds gemaakte kosten is nog niet te geven. De Kamer zal hier na de zomer over worden geïnformeerd.

Vragen PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie verzoeken ons de opmerking over de betekenis van de productschappen voor het bedrijfsleven terug te nemen. De rol van de productschappen in het reguleren en bevorderen van zaken die door het bedrijfsleven belangrijk werden geacht, en die daarmee hebben bijgedragen aan het hoge dier- en plantgezondheidsniveau van de agrarische sectoren in Nederland, is onmiskenbaar. Hierdoor zijn exportmogelijkheden gerealiseerd en de Nederlandse concurrentiepositie verstevigd.

Uw Kamer heeft zich bij motie uitgesproken voor opheffing van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (de product- en bedrijfsschappen). In het verlengde hiervan hebben de coalitiepartijen in het Regeerakkoord afgesproken om de PBO op te heffen en publieke taken over door de rijksoverheid over te nemen. Sinds eind vorig jaar wordt hier aan gewerkt, de voortgang is uw Kamer met de brief van 1 mei jl. medegedeeld.

Vragen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie vragen of de minister het redelijk vindt om de schappen de kosten te laten dragen van een opheffing waar zij zelf niet om hebben gevraagd.

De opheffing van de PBO volgt op een jarenlange discussie en een door uw Kamer aangenomen motie (Kamerstukken II 2011/12, 33 000, nr. 61). De publieke taken worden overgenomen door de Rijksoverheid, evenals de medewerkers die deze taken uitvoeren. De kosten die hiermee gemoeid zijn, worden betaald door de Rijksoverheid. Wij vinden het redelijk dat de overige kosten door de schappen zelf moeten worden gefinancierd.

De leden van de CDA-fractie vragen naar een overzicht en onderverdeling (in euro's) per schap over hoe de financiële lasten worden verlicht? Hiervoor verwijzen wij naar ons antwoord op de vergelijkbare vraag van de VVD-fractie.

Naar aanleiding van de door de CDA-fractie gevraagde garantie van het overeind blijven van de geraamde lastenverlichting per agrarisch ondernemer en het gevraagde inzicht in de administratieve lasten als gevolg van de overheveling van taken, merken wij op dat de mogelijkheid van heffen vervalft met de inwerkingtreding van de integrale intrekkingwet. Dit levert een lastenverlichting op voor de sectoren van €220 mln. Of er retributies zullen worden ingesteld voor bepaalde taken is nog in onderzoek. Dat geldt eveneens voor de administratieve lasten als gevolg van de overheveling van taken.

De leden van de CDA-fractie vragen of duurzame innovatie, die het onderdeel is van de topsector Agro & Food, niet belangrijk genoeg om minstens ten dele als publieke taak aan te merken.

Zoals geantwoord op een vraag van de VVD-fractie is voor het bepalen van de publieke taken uitgegaan van de criteria die de Commissie Jorritsma hiervoor hanteert. Het topsectorenbeleid gaat uit van publiek-private samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. De bedrijfslevenbijdrage wordt tot dusverre door de schappen bijeengebracht door middel van heffingen. Deze taak kan op grond van de criteria van de Commissie Jorritsma niet als publiek worden aangemerkt. Bovendien gaat het hier om de

private bijdrage in een publiek-private samenwerking. Overname door de minister van het Ministerie Economische Zaken ligt niet voor de hand. De bedoeling is juist dat het bedrijfsleven zelf het initiatief neemt en middelen bijeenbrengt die vervolgens kunnen worden gematched door de overheid.

Door de leden van de CDA-fractie wordt gevraagd op welke wijze de minister denkt de afspraken over medefinanciering van het DGF voort te zetten. Ook de VVD-fractie vroeg hier naar.

Wij verwijzen naar onze reactie op die vraag.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe de risico's voor calamiteiten op het gebied van dierziekten en voedselveiligheid in de komende periode zijn afgedekt. Het geldende instrumentarium van de betrokken productschappen blijft beschikbaar en van toepassing tot het moment dat het nieuwe stelsel operationeel is. Dit laatste dient dus uiterlijk op het moment van de feitelijke opheffing van de schappen het geval te zijn. Indien de medefinanciering niet tijdig tot stand wordt gebracht, zal voor bijeenbrenging van de benodigde middelen gebruik gemaakt kunnen worden van de heffingsmogelijkheden die de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren biedt.

De leden van de CDA-fractie vragen wat het opheffen van de productschappen betekent voor de verplichtingen ten aanzien van registratie van antibiotica en de rapportage daarover aan de Tweede Kamer.

In de verordeningen van de productschappen is centrale registratie van elke levering van antibiotica op pluimvee-, runder-, varkens- en vleeskalverbedrijven verplicht gesteld. Daarnaast zijn veehouders in deze sectoren op grond van de verordeningen verplicht een bedrijfsgezondheidsplan- en bedrijfsbehandelplan op te stellen. De verplichting tot centrale registratie en het hebben van een bedrijfsgezondheids- en bedrijfsbehandelplan hebben wij aangemerkt als 'publieke taken' die worden ondergebracht bij het Ministerie van Economische Zaken en worden vastgelegd in regelgeving van overheidswege. De Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit (SDa) zal op basis van de geregistreerde gegevens rapportages blijven verzorgen over de ontwikkelingen in het gebruik van antibiotica per sector.

Gevraagd wordt naar wat er gebeurt met taken die niet worden overgenomen door het Rijk, maar die wel bijdragen aan het gezondheidsniveau en de exportpositie. En welke risico's de exportpositie van Nederland loopt, als het stelsel van verordeningen verdwijnt en daarmee ook bovenwettelijke afspraken niet 'sectorbreed' kunnen worden gemaakt. De CDA-fractie wil tevens weten of hierover met het bedrijfsleven is gesproken en hoe de betrokkenheid van de heffingsbetaler bij het overnemen van regelgeving door EZ is gewaarborgd.

Als het gaat om maatregelen die sectorbreed nageleefd moeten worden om het gezondheidsniveau te borgen en export te garanderen, zal de regelgeving door EZ worden overgenomen. De wijze waarop de uitvoering en financiering gaat plaatsvinden is onderdeel van de genoemde herijking van de rol- en verantwoordelijkheidsverdeling van de overheid en het bedrijfsleven die de komende periode in werkgroepen op het gebied van plantgezondheid, diergezondheid en crisismangement wordt besproken. Deze aanpak is in overleg met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven gekozen. De noodzaak hiertoe, als gevolg van het wegvallen van de schappen, wordt wederzijds gevoeld en gedeeld.

Ten aanzien van de verordeningen die EZ overneemt in haar regelgeving zijn de huidige heffingsbetalers vanaf het moment van overname niet langer als zodanig betrokken. Het overleg met de sector zal vanaf dat moment plaatsvinden op de voor EZ-regelgeving gebruikelijke wijze.

Welke waarborgen worden geboden om te verzekeren dat het VIP behouden blijft in het kader van de Nederlandse (sector overstijgende) exportbelangen, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Het veterinaire informatiepunt (VIP) van het PVE en het Productschap Zuivel speelden vele jaren een belangrijke rol om de relatie tussen enerzijds het ministerie en de NVWA en anderzijds het bedrijfsleven vorm en invulling te geven. Het bedrijfsleven heeft daarmee een bruikbaar platform. De opheffing van de productschappen nopen er toe tot andere vormen van samenwerking te komen tussen bedrijfsleven, NVWA en ministerie. Wij zien het als een verantwoordelijkheid van de sectoren om de samenwerking zodanig vorm te geven, zowel onderling als met de overheid, dat de effectiviteit van de inzet die wordt gepleegd om veterinaire exportbelemmeringen weg te nemen in derde landen optimaal kan blijven.

De leden van de CDA-fractie vragen of de minister de veronderstelling deelt dat een interbranche-organisatie moet worden opgezet die het instrument algemeen verbindend krijgt voor het innen van heffingen voor DGF c.q. PGF en freeriders daarbij te voorkomen. In de loop van 2013 zal in samenwerking met het bedrijfsleven een alternatieve invulling van de afspraken over medefinanciering door het bedrijfsleven aan het DGF worden uitgewerkt. Daarbij zullen verschillende varianten worden bekeken voor het bijeenbrengen van de sectorbijdrage. Zie tevens ons antwoord op de vragen van de VVD over het DGF en de medefinanciering vanuit het bedrijfsleven.

Op de vraag van het CDA hoe ik oordeel over de vorming van producentenorganisaties, willen wij aangeven goede mogelijkheden te zien voor het verbeteren van de marktmacht van primaire producenten door middel van de vorming van producentenorganisaties en/of brancheorganisaties.

Op de vragen van de leden van de fractie van het CDA of brancheorganisaties en producentenorganisaties op 1 januari 2014 kunnen functioneren en hoe groot de kans is dat brancheorganisaties en producentenorganisaties vanuit Europees perspectief mogelijk worden gemaakt, willen wij aangeven dat dit afhangt van het Europese besluitvormingsproces eind juni en daarna van de op te stellen en vervolgens in acht te nemen Europese uitvoeringsregels die het kader zullen vormen. Of branche- en producentenorganisaties in Nederland zullen ontstaan zal met name afhangen van het initiatief in de sector. Vormen van branche- en producentenorganisaties bestaan al sinds jaar en dag, ook in andere lidstaten. Nieuw zijn echter de mogelijkheden tot overheidserkenning en algemeen verbindend verklaring van voorschriften en contributie. Bestaande, hiermee vergelijkbare nationale systemen in andere lidstaten zijn mij niet bekend. Het voorstel voor een nieuwe integrale Gemeenschappelijke Marktordening maakt voor branche- en producentenorganisaties een uitzondering op de mededingingsregels uit het Verdrag inzake de Werking van de Europese Unie (VWEU). Op grond van deze uitzondering vallen overeenkomsten, besluiten en gedragingen van erkende brancheorganisaties niet

onder het verbod van artikel 101(1) VWEU. Aan deze uitzonderingen worden echter strikte voorwaarden verbonden.

De overeenkomsten, besluiten en gedragingen van branche- en producentenorganisaties mogen niet onverenigbaar zijn met het Europees recht en moeten daartoe vooraf worden gemeld aan de Europese Commissie die beoordeelt of ze verenigbaar zijn met het Europees recht.

Voor de overige vragen over de branche- en producentenorganisaties verwijzen wij naar onze reactie op de vragen van de VVD en de PvdA.

Op de vraag van het CDA hoe de vorming van brancheorganisaties en producentenorganisaties in Nederland vorm gegeven zal worden, is het antwoord dat het initiatief daartoe bij de sector ligt, zij het dat men wel binnen de daartoe nog vast te stellen Europese en nationale kaders zal moeten handelen. Verder verwijzen wij naar de antwoorden op de vragen de fracties van de VVD en de PvdA.

Het leden van de CDA-fractie vragen of met het ontstaan van diverse producenten- en brancheorganisatie kleine schappen worden ingesteld en of er dan wel sprake is van lastenbeperking voor het bedrijfsleven.

Aan de afspraak in het Regeerakkoord tot opheffing van de product- en bedrijfsschappen en onderbrenging van de publieke taken bij EZ, is een jarenlange politieke discussie voorafgegaan. De afspraak geeft uitvoering aan de motie-Aptroot c.s. (Kamerstukken II 2011/12, 33 000, nr. 61). Zoals hierboven beschreven zal naar verwachting het toekomstige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid de mogelijkheid gaan bieden tot erkenning van producenten- en brancheorganisaties en algemeen verbindend verklaring van de daarbinnen geldende regels op specifieke in de EU-regelgeving genoemde gebieden. Ook als langs deze weg op sommige gebieden regels worden ingevoerd, houdt dat nog niet in dat opgeheven schappen op kleinere schaal terugkeren. Daarvoor zijn de verschillen tussen de huidige regeling van de Wet op de bedrijfsorganisatie en de voorgestelde EU-regeling te groot, met name gelet op de keuzevrijheid die de EU-regeling laat aan de nationale overheden, die wezenlijk ruimer is dan de keuzevrijheid van de centrale overheid zoals thans geregeld in de Wet op de bedrijfsorganisatie.

Een deel van het personeel van de schappen zal overgaan naar de Rijksoverheid. De leden CDA-fractie stellen dat voor het resterende deel (mogelijk niet onaanzienlijke) afvloeiingskosten gemaakt zullen moeten worden. De CDA-fractie vraagt of het redelijk is dat die kosten ten laste komen van de heffingsbetalers, ondanks dat zij daarvoor niets terugkrijgen.

De publieke taken gaan naar het Ministerie van EZ of VWS over met als uitgangspunt 'mens volgt taak.' Een ander deel van de medewerkers gaat mogelijk met taken mee naar het bedrijfsleven. Het resterende personeel valt onder het Sociaal Plan van de schappen waarvan de maximale kosten moeten worden meegenomen in de opheffingsbegroting en het bijbehorende afbouw-/ opheffingsplan van de schappen.

De leden van de CDA-fractie vragen of de inkrimping van de overheid het behoud van het huidige dienstverleningsniveau door de schappen hindert.

Ook bij de inkrimping van de overheid staat behoud van het niveau van dienstverlening voorop. Dit geldt ook voor de bij opheffing van de schappen over te nemen publieke taken. Dit

geldt uiteraard niet voor de niet-publieke dienstverlening door de schappen. Op dit punt is het aan het bedrijfsleven zelf om in bestaande behoeften te voorzien.

De leden van de CDA-fractie stelden een aantal vragen over juridische en financiële aspecten van het opheffen van de bedrijfs- en productschappen. Zo wordt gevraagd welke juridische risico's worden gelopen, wie vereffenaar wordt en met welke risico's de vereffenaar wordt geconfronteerd.

De wetgever heeft indertijd gekozen voor het creëren van de mogelijkheid tot het oprichten van bedrijfs- en productschappen. Het staat de wetgever vrij om er thans voor te kiezen de desbetreffende wettelijke bepalingen in te trekken en daarmee deze publiekrechtelijke lichamen op te heffen. Wij zien daar geen juridische risico's in. Uiteraard dient een en ander op zorgvuldige wijze te worden voorbereid en uitgevoerd.

De schappen dienen op het moment van opheffing aan alle (toekomstige) verplichtingen te kunnen voldoen, zonodig met aanwending van alle reserves. Daartoe stellen zij een opheffingsbegroting op met een afbouw-/opheffingsplan. Alle voorkomende financiële risico's zoals juridische claims, afwaardering en opbrengst verkoop onroerend goed, beleggingen, langlopende leningen en te innen vorderingen dienen daarin te worden meegenomen. De financiële risico's waar een vereffenaar nog mee kan worden geconfronteerd zijn daardoor beperkt.

Van de kant van een ondernemersorganisatie is inmiddels te kennen gegeven dat die organisatie het niet aanvaardbaar acht dat de opheffingskosten ten laste zouden komen van het desbetreffende bedrijfslichaam. Zoals wij hiervoor in antwoord op een vraag van de leden van de PvdA-fractie al hebben aangegeven, zijn wij van mening dat die kosten moeten worden voldaan uit het vermogen van het desbetreffende bedrijf- of productschap.

De keuze voor het ministerie (de minister van EZ) als vereffenaar is een van de mogelijkheden. Ook bij die keuze is er ons inziens geen sprake van belangenverstremming met andere taken van het ministerie. De taken van de vereffenaar worden omschreven in de Intrekkingwet en daarover wordt uiteraard publiekelijk verantwoording afgelegd.

Wat betreft de vraag naar de aanwijzing van een private partij als vereffenaar verwijzen wij naar het antwoord op vraag van de leden van de PvdA-fractie over de opties die wij overwegen ten aanzien van de vereffenaar. Wij overwegen niet de aanwijzing van een private partij.

De leden van de CDA-fractie vragen of het bijeengebrachte vermogen teruggegeven zou moeten worden aan de heffingsbetaler.

In het verlengde bovenstaande reactie, zal de wetgever ook hier keuze moeten maken wat er gebeurt met het vermogen van de schappen. Het wetsvoorstel zal regels bevatten met betrekking tot de bestemming van een eventueel batig saldo na vereffening. Hierover vindt thans gedachtevorming plaats. Hierbij is een optie dat dit saldo op enigerlei wijze ten nutte komt van het bedrijfsleven.

De leden van de CDA-fractie vragen naar de haalbaarheid van het traject per 1 januari 2014. Het streven is erop gericht om de publieke taken vanaf 1 januari 2014 uit te voeren onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van EZ en VWS. Dit zal niet voor alle publieke taken mogelijk zijn, bijvoorbeeld de taken waarvan overname om wijziging van wetgeving vraagt. Op dit moment wordt uitgezocht bij welke van de over te nemen publieke taken dit speelt. Dit onderzoek is naar verwachting medio juni 2013 gereed.

De leden van de CDA-fractie vragen of ik de volledige overname van alle publieke taken garandeer.

Uitgangspunt is wel dat de voor de publieke taken relevante algemeen verbindende voorschriften op zodanige wijze worden omgezet dat materieel hetzelfde resultaat wordt bereikt. Vanzelfsprekend worden daarbij de juridische randvoorwaarden voor de regelgeving van het Rijk in acht genomen. Verschillen in vormgeving zijn daardoor niet uit te sluiten.

De vraag van de CDA-fractie of de uitvoering van publieke taken vanaf 1 januari 2014 gefinancierd worden uit de toegezegde € 31 miljoen, kan in beginsel bevestigend worden beantwoord. Dit is het geval voor die taken die inderdaad vanaf 1 januari 2014 door EZ worden uitgevoerd. Voor de medebewindstaken blijft in 2014 nog het bestaande regime van toepassing.

De door de CDA-fractie gevraagde garantie dat de bijdrage van de ondernemers die nu via de productschappen geregeld was voor de publieke taken niet in de toekomst via retributies bij de ondernemers worden geïnd, kunnen wij niet geven. Dit is mede afhankelijk van de nadere uitwerking die momenteel plaats vindt.

Vragen van de D66-fractie

De leden van de fractie van D66 verwijzen naar de aangenomen motie-Aptroot c.s. en zijn van mening dat het proces lang duurt.

Hierbij speelt dat er sprake is geweest van een demissionair kabinet en verkiezingen. Het huidige kabinet heeft een heldere keuze gemaakt, waar sinds eind vorig jaar voortvarend aan wordt gewerkt. Voorkomen moet worden dat er gaten vallen. De analyse van de taken die moeten worden geborgd, heeft zorgvuldig plaatsgevonden en enige tijd geveerd.

De leden van de D66-fractie vragen of differentiatie in het proces van opheffing mogelijk is. Onze inzet blijft gericht op een integrale aanpak voor product- en bedrijfschappen, ongeacht het publiek belang. Niet alleen de overname van publieke taken is relevant voor de snelheid van opheffing, ook het herbeleggen van private taken en het afwickelen van financiële en personele zaken bepaalt het mogelijke moment van opheffing. Sommige product- en bedrijfschappen hebben hier meer tijd voor nodig. Wij erkennen dit, evenals het feit dat sommige product- en bedrijfschappen voor het beëindigen en afwickelen van verplichtingen genoodzaakt zijn hun heffing te verhogen.

Tenslotte stelt de fractie van D66 voor om consultatiefase over te slaan omdat, zo zegt de fractie, alle meningen bekend zijn, het traject volledig is uitgedokterd en de complexiteit van het wetsvoorstel gering is.

De wijze waarop de publieke taken worden overgedragen, de wijze waarop de schappen verantwoord worden afgebouwd en hoe de afwikkeling vormgegeven wordt, vergt een zorgvuldige aanpak en nader overleg en afstemming met betrokken partijen. Deze consultatie vindt nu al plaats. Het voorstel voor de opheffingswet zal, zoals aangegeven in de brief, niet eerder dan eind dit jaar aan de Tweede Kamer kunnen worden aangeboden. Een snelle behandeling van het wetsvoorstel is dan, wat ons betreft, mogelijk en gewenst.

Vragen van de ChristenUnie-fractie

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of het kabinet concreet aan kan geven wat het afschaffen van de productschappen betekent voor de kosten en administratieve lasten voor de agrariërs.

We verwijzen hiervoor naar de antwoorden van de leden van de fractie van de VVD.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of het kabinet van plan is het bedrijfsleven aanvullend op het bedrag dat het kabinet uittrekt kosten in rekening te brengen voor verleende diensten.

Hiervoor verwijzen we naar het antwoord op de vraag hierover van de leden van de fractie van PvdA.

De ChristenUnie-fractie vraagt om een totaaloverzicht van de huidige taken van product- en bedrijven, met daarbij een uitsplitsing naar taken die naar de Ministeries van EZ en VWS gaan en die door sectoren zelf moeten worden opgepakt.

Er is een gedetailleerd overzicht van taken die mogelijk als publieke taak konden worden aangemerkt en van taken die samenhangen met productschapsverordeningen. Deze taken zijn beoordeeld en hebben geleid tot het vaststellen van de publieke taken, die in overzichtelijke wijze in de bijlage van de brief van 1 mei jl. zijn opgenomen.

De leden van de ChristenUnie vragen welke definitie van publieke taak is gehanteerd.

Wij verwijzen hiervoor naar het antwoord op de vraag van de VVD-fractie.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de taken met betrekking tot de registratie van het antibioticagebruik in de veehouderij concreet worden geborgd.

Wij verwijzen voor het antwoord naar onze reactie op de vraag van de CDA-fractie.

Door de ChristenUnie wordt geconstateerd dat het kabinet inzet op vrijwillige kwaliteitssystemen om de dier- en plantgezondheid en daarmee ook de exportpositie te borgen en vraagt welke rol de overheid heeft om toe te zien op het goed functioneren van deze kwaliteitssystemen.

Zoals ook aangegeven in onze reactie op vragen van de CDA-fractie worden maatregelen waar de gehele sector zich aan moet houden om het gezondheidsniveau te kunnen garanderen, in beginsel in EZ-regelgeving opgenomen. Bij de handhaving en toezicht kan gebruikt gemaakt worden private kwaliteitssystemen. Om risicogericht toezicht mogelijk te maken, zullen de kwaliteitssystemen moeten worden beoordeeld.

Voor de vraag van de ChristenUnie-fractie met betrekking tot de rol- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en bedrijfsleven bij de aanpak van crisis, verwijzen wij naar onze reactie op de vraag van de CDA-fractie.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen naar de gevolgen van de opheffing de PBO voor de bijdrage aan topsectoren en naar mogelijke alternatieven.

Wij verwijzen naar onze reactie op de vraag die de leden van de VVD-fractie hierover hebben gesteld.

De leden van fractie van de ChristenUnie vragen hoe het kabinet wil garanderen dat goedlopende projecten op het terrein van innovatie en verduurzaming niet abrupt eindigen en welke nieuwe samenwerkingsvormen het kabinet ziet binnen het GLB. Voor het antwoord op deze vragen verijzen wij naar de reactie op de inbreng van de leden van de fractie van de VVD.

De fractie van de ChristenUnie stelt dat het kabinet van plan is om de publieke taken vanaf 1 januari 2014 over te nemen zonder dat hiervoor een juridische grondslag is gecreëerd en vraagt of dat betekent dat de schappen geen heffingen meer op kunnen opleggen. De taken worden pas overgenomen als daarvoor een juridische basis is en het organisatorisch kan. Voor de meeste taken is er een wettelijke basis en gaat het om aanpassen of opstellen van lagere regelgeving (algemene maatregelen van bestuur of ministeriële regelingen) om de taken te kunnen overnemen. Waar mogelijk wordt dit voor 1 januari a.s. afgerond, zodat vanaf die datum taken kunnen worden overgenomen. Waar dat niet haalbaar is, of indien het organisatorisch niet verantwoord is, zullen de taken later worden overgenomen. Voor een beperkt aantal taken is de wettelijke basis niet aanwezig en zal deze nog gecreëerd moeten worden.

In het geval dat de taken nog niet overgenomen kunnen worden, zal het betreffende productschap de uitvoering moeten blijven borgen. De schappen hebben tot op het moment van opheffing de bevoegdheid om een heffing op te leggen.

De leden van de ChristenUnie-fractie besluiten met de vraag waarom het kabinet kiest voor de - in haar ogen - omgekeerde volgorde: overdracht van taken vooruitlopend op de behandeling van het wetsvoorstel en de formele opheffing. Voor het borgen van continuïteit is het zaak om helderheid te geven over de taken die door de rijksoverheid worden overgenomen, hoe die in de toekomst worden uitgevoerd en onder welke voorwaarden de betrokken medewerkers van de schappen met hun taken overkomen naar het Rijk. In dit proces bevinden we ons nu. Zowel de productschappen als sectorpartijen vragen om snelheid, want zij voorzien grote mobiliteit als dit proces te lang duurt. Aangegeven is dat taken worden overgenomen als dat formeel (juridisch) en organisatorisch kan.

Vragen van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie zijn kritisch over het feit dat de schappen de eigen opheffingskosten dragen en vragen wat dit concreet betekent voor de (reserves van de) verschillende schappen.

Zoals aangegeven in reactie op vergelijkbare vragen van andere fracties, dienen de schappen financieel in hun eigen opheffing te voorzien, zo nodig met aanwending van alle reserves.

De leden van de SGP-fractie vragen naar de inzet van het kabinet inzake producenten- en brancheorganisaties.

Hierop willen wij graag verwijzen naar onze inzet in de Landbouwwaad zoals onder meer verwoord in onder meer de kwartaalrapportages over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van 20 december 2012 (Kamerstuk 28625 nr. 157) en 8 maart 2013 (Kamerstuk 28625, nr. 159). Tevens verwijzen wij naar de in deze brief gegeven reactie op vragen van de VVD-fractie en van de CDA-fractie op dit onderwerp. Zoals gezegd zien wij goede mogelijkheden

voor het verbeteren van de marktmacht voor primaire producenten door middel van de producenten- en brancheorganisaties.

De leden van de SGP-fractie vragen of het de bedoeling is dat alle medebewindstaken per 1 januari 2014 zijn overgebracht naar de Rijksoverheid.

Dat is in ieder geval mogelijk en ook de bedoeling voor de medebewindstaken op het gebied van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en het Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Dit betreft overigens ongeveer de helft van de totale formatie van de productschappen. Deze taken zijn door de schappen sinds oktober 2012 ondergebracht in een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie. Het is onze bedoeling deze organisatie in haar geheel over te nemen en onder te brengen binnen de uitvoeringsorganisatie van EZ. Voor zover de procedures rondom de overgang van het personeel niet voor 1 januari 2014 kunnen worden afgerond, wordt tijdelijke detachering vanuit de productschappen onderzocht. Voor het overige medebewind verwijzen wij naar het antwoord op de vraag van de leden van de CDA-fractie over de haalbaarheid van het traject per 1 januari 2014.

De leden van de SGP-fractie vragen welk budget is nodig om de over te nemen taken op een goede manier uit te voeren, hoe zich dit verhoudt tot het via de begroting beschikbare budget en welke consequenties heeft een eventueel tekort heeft.

De €31 mln die in het Regeerakkoord is gereserveerd voor de uitvoering van de publieke taken wordt ingezet voor de financiering van de publieke taken die overkomen naar het ministerie. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit bedrag voldoende is ter dekking van de kosten voor deze taken.

Ten aanzien van de vraag van de SGP-fractie naar de inzet van het kabinet ten aanzien van de borging van het gezondheidsniveau en de exportpositie van de plantaardige en dierlijke sector, verwijzen wij naar ons antwoord op de vraag van gelijke strekking van de leden van de CDA-fractie. Hierover zijn wij in gesprek met het betrokken bedrijfsleven.

Met betrekking tot het nieuwe op te stellen convenant DGF, vragen de leden van de SGP-fractie welk tijdspad daarbij voor ogen staat en hoe het kabinet de financiering gaat regelen. Het vertrekpunt is dat het huidige diergezondheidsniveau minimaal gehandhaafd blijft. Voor de korte termijn is het daarom van belang dat er "geen gaten vallen". Parallel daaraan werken wij samen met de sector aan een alternatieve invulling van de huidige afspraken voor de lange termijn. Zie ons antwoord op vraag van de VVD-fractie.

De leden van de SGP-fractie stellen dat de productschappen een belangrijke rol spelen bij de uitbraak van ziekten en vinden het van groot belang dat op korte termijn duidelijk wordt hoe in de nieuwe situatie de rollen, taken en verantwoordelijkheden in geval van crisissituaties verdeeld worden. Hoe gaat het kabinet dit vormgeven? Wat gebeurt er in de overgangperiode, zo vragen deze leden.

In de beantwoording van de vraag van de leden van de PvdA-fractie is aangegeven dat een aparte werkgroep dit nauwkeurig in kaart brengt. De formele taken lijken echter beperkt te zijn, de bestrijding van bestrijdingsplichtige dierziekte is al een verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid. Toch wordt zorgvuldig bezien welke rollen op het gebied van onder andere informatievoorziening (communicatie en gegevensvoorziening) moeten worden belegd bij de overheid of sectorpartijen. Tot op het moment dat dit is geregeld blijven de productschappen hun huidige rol vervullen.

Directoraat-generaal Agro
Programma Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie

DGA-PBO / 13102837

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

(w.g.) Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken